

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 " "
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentelen levelek csak ismert keszektől fogadtatnak el.
 Készítők nem adhatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyúlthoz minden garmondor díja 20 kr.

Z E M P L É N .

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után 1 kr.
 Asonfajlú bályog 30 kr.
 Kiemelt díjazottak a körrel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden 1 centiméter után 3 kr számítottak.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén” nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

23. erd. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

Tekintetes főszolgabíró úr!

Az erdő birtokosok tudomására hozata véget tekintetes főszolgabíró urnak kiadatik.

S.-a. Ujhely, 1889. márc. 26

Prámer Alajos, erd. biz. elnök.

Másolat.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium 47328. sz. Kőrendelet. Valamennyi közig. bizottságnak és erdőfelügyelőségnek. Az üzemtervek készítésére vonatkozó törvényes intézkedések végrehajtása alkalmából arról győződtem meg, hogy az üzemtervek készítésére vállalkozott erdőtisztek közül némelyek az üzemterveket, vagy egyáltalában nem készítették el, vagy pedig az elvállalt munkálatok teljesítésénél nem csak késedelmesen, de oly felületesen is jártak el, hogy a betervezett munkálatokat elfogadni nem lehetett. Ezenkívül értesültem, hogy több vállalkozó nagyobb összegeket előleg címen felvévén, az elvállalt munkálatokat nem teljesítette, s az előleg visszafizetése nélkül ismeretlen helyekre távozott, szükségesnek találtam tehát, hogy ezen vállalkozókról a mellékelt névjegyzék állítsák össze s abban a hátralekos munkálatok s illetve a vállalkozókat terhelő mulasztások kitüntessenek. Az erdőbirtokosok érdekének megőrzése tekintetéből s miután az erdő-törvényben előírt köteleességek teljesítésének biztosítása is kívánatosá teszi azt, hogy az üzemtervek készítése csak megbízható vállalkozóknak adassék ki, felhívom a közigazgatási bizottságot, kir. erdőfelügyelőséget, hogy az üzemtervek készítésére vállalkozó egyének működését általában a mellékelt névjegyzékben megnevezett vállalkozók működését pedig különösen saját részéről is lehetőleg ellenőrizze s az illető erdőbirtokosokat alkalmas módon tájékozza, hogy az üzemtervek készítésével csak oly erdőtiszteket bizzanak meg, kik igazolják, hogy eddig elvállalt teendőiknek kellő pontossággal megfeleltek s kiknek eddigi eljárásra nem szolgáltatathat okot azon feltevésre, hogy a reájok bízandó munkát nem

fogják teljesíteni. Felhívom továbbá a közig. bizottságot, hogy a községetek és volt urbéres közbirtokosságokat az üzemtervek készítésével megbízandó vállalkozó neveinek a munkák kiadása előtt való bejelentésére utasítsa és esetről esetre intézkedjék az iránt, hogy a munkálatok csak teljesen megbízhatóknak bizonyult vállalkozóknak adassanak át. Ha pedig előfordulna oly eset, hogy a községek vagy volt urbéresek a közig. bizottság intézkedései ellenére az üzemtervek készítését a mellékelt névjegyzékben megnevezett vállalkozók egyikére, vagy pedig oly egyénre bízák, ki a munkák pontos teljesítésére a kellő biztosítékot nyújtani nem képes, az illetők figyelmeztetendők, hogy reájuk az erdő-törvény 49. §-a a körülmények szerint alkalmazást találhat. Értesítem továbbá a közig. bizottságot, hogy a községek tulajdonát képező erdők kezelésénél s illetve az üzemtervi munkálatok teljesítésénél csak minden tekintetben megbízható oly erdőtiszteket alkalmazhatók, kik az erdő törvényben előírt kötelek igazolása mellett kellő biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a felmerülő teendők pontos teljesítése s az üzemterveknek kellő időben való elkészítése nem fog akadályokba ütközni s miután a községeknek és volt urbéreseknek meg nem engedhető az, hogy a közös erdőtiszti állomásokra oly egyéneket alkalmazzanak, kik a multban elvállalt kötelezettségek teljesítésére által a rendes teendők teljesítésétől el fognak vonatni, felhívom a közig. bizottságot, hogy a mennyiben a mellékelt névjegyzékben megnevezett egyének közül valamelyik a vármegye területén fekvő községek és volt urbéres közbirtokossági erdők kezelésénél lenne alkalmazva s illetve valamely közös községek erdőtiszti állomást látna el, az illetőt utasítsa, hogy a más erdőbirtokosokkal szemben elvállalt kötelezettségeinek legkésőbb 6 hét alatt teljesen feleljen meg s illetve ezen határidőn belül igazolja azt, hogy a multból származó hátralekos munkálatokat bevégezvén, őt semminemű igazolatlan mulasztás nem terheli s hogy a községek erdőtiszti állomáshoz vagyon felügyeleti szempontból kötött feltételnek is megfelel. Azon esetben, ha az illető erdőtisztek az illetékes közigazgatási bizottságnak vagy erdőbirtokosok részéről kiállítandó igazolványok vagy felmentvények bemutatása által igazolni fogják azt, hogy őket a multból semminemű hátralek nem terheli s hogy a névjegyzék megjegyzés rovata alatt említett munkálatokat kivétel nélkül teljesítvén, minden további felmentés alól felmentettek, a közig. bizottságot felhatalmazom, hogy az illetőket a jelenlegi állomásaikon hagyja meg s illetve azokat értesítse, hogy a nekem bemutatandó igazolványokra vonatkozó elhatározásom leérkezéig a közös erdőtiszti állomást ideiglenes minőségben lássák el. Ellenkező esetben azonban, ha az illető erdőtisztek az ezennel bekívánt igazolást (felmentést) a kitűzött határidőn belül nem terjesztették be s őket e multból származó mulasztásokra való figyelemmel nem lehetne sorozni azon tisztviselők közé, kik a másokkal szemben elvállalt munkálatok teljesítésének kötelezettsége alól szabályszerűen felmentettek, a közig. bizottság lesz hivatva megfelelő módon intézkedni az iránt, hogy ezen erdőtisztek, kik előéletük régebben elfoglalt szolgálatai mikénti teljesítését s a szolgálatai alól való felmentését nem mutatták ki és nem a jelenlegi szolgálataid, de mások számára teljesítendő erdészeti munkálatokra vannak kötelezve, a közös községek erdőtiszti állomásokról elmozdítottassanak. Egyidejűleg értesítem a közig. bizottságot, hogy az üzemtervek készítésére vállalkozott, de a munkálatok teljesítésénél késedelmesen eljáró egyének névjegyzékének állandó vezetését határozom el, minél fogva felhívom a közig. bizottságot, hogy azon esetben, ha kerületében az üzemtervek készítésével foglalkozó erdőtisztek a reájuk bízott teendők teljesítése körül késedelmesen járnának el s illetve a vállalkozók elvállalt munkálatait eléggé jól el nem készítve a kitűzött határidőn belül nem terjesztették be, ezeknek neveit esetről-esetre ide jelentse fel s az irányokban követendő eljárásra nézve a kir. erdőfelügyelőséggel egyetértőleg javaslatot tegyen. Végül értesítem a közig. bizottságot, hogy ezen rendeletem tartalmáról az üzemtervek készítésére a törvényhatóság területén vállalkozott egyéneket tudomás és mihez tartás végett értesítse, Budapest, 1889. év január. 6. A minister helyett Matlekovics s. k.

igen kellemes csendes időben, de zivatarnál a hullámok csapkodása alatt nagy hánykódásnak van kitéve. A hajó belseje minden kényelemmel el van látva; különös gond fordítatik a szellőztetésre, ami a tropikus hőségben életfeladat. A királyi flottához tartozó tisztek vezénylik a hajót és a kapitány rendeleteinek mindenki engedelmességgel tartozik, még a katonai főparancsnok is, bármily magas rangot viseljen. Amíg a tenger csendes, a hajó-élet eléggé kellemes; de a habok magasabb hullámzása csakhamar készíti a nőket a hajófedéléről való távozásra, és az étteremben üresen maradt helyek tanuskodnak a a tengeri élet kellemetlen phasisairól. Ez azonban nem szokott sokáig tartani; a habok csillapultá, a derülő égboltozat és némileg a megszokás is ezen új viszonyokhoz csakhamar tűrhetővé teszi, a mit kikerülni úgy is lehetetlen.

Nagy kényelem a hajón a reggeli fürdés, a melynek élvezetéről igen jól és elégségesen van gondoskodva minden utas számára. Reggelit kilenc órakor szolgálunk fel; tíz után van a katonai vizsga; délben könnyű lunch (villásreggeli) utána társalgás, sétálás, irás, olvasással telik el az idő, négy órakor mindenki kabinjébe megy cédhez készülni melyet fél ötkor szolgálnak fel. Ebéd után fedélzetre megy a társaság, a zenekar játszik, olykor az ifjuság táncra kel, vagy színelőadások és hangverseny között telik el az idő. Nyolckor van a tea, s azután ismét társalgás, játékkal a salonokban, vagy a fedélzeten séta és dohányzás között telik el az idő; féltizenegyre mindenkinek ágyban kell lennie, mert akkor a gyertyavilág kioltatik a kabinokban és a fedélzeten csak a szolgálattelvő tiszteknek szabad maradni. Vasárnap a tábori pap isteni tiszteletet tart.

Ilyen körülbelől a mindennapi élet az angol sorkatonaságot szállító hajón, melyet egyedül az utközbeni kikötőkben néhány órányi időzések es-

TÁRCA.

Európai háztartás Keletindian.*)

Tavalyi előadásom a keletindiai hindu nép társadalmi viszonyainak rövid ismertetésével foglalkozott: ezuttal az európaiak ottani életmódjáról szólok, mely a tropikus éghajlat alatt sajátos körülmények által lévén befolyásolva, szükségképpen sajátos képet tár elő a megfigyelőnek. A tárgy terjedelmes és sokoldalú; az egyéni foglalkozás és a viszonyok sokfélesége nagyon eltérő körülményeket és élményeket fejleszt ki. A ki tehát Keletindiai évek hosszú során keresztül hazájául tekinté, személyes tapasztalatainak leírása egy terjedelmes könyv tartalmát képezhetné. Ezen szükségképpen rövid előadásban tökéletlen felületesség-nél egyebet ne várjanak tisztelt hallgatóm!

De mielőtt még ennek leírásához is fognék, nem lesz talán érdektelen, ha az oda utazót tengeri útján is végig kísérik.

A ki Keletre indul és Keletindian keresi azon tért, hol életének legjobb éveit eltöltse, teszi azt többnyire ifju serdülő korában; kivált ha a kormány szolgálatába szóló kinevezéssel indul útjára; mások üzleti vagy kereskedelmi pályára lép, vagy a hadseregben való szolgálatot választja; minden esetben igen szigorú, a tudományos készütséget teljesen biztosító verseny után, s bizonyos szabályok megtartása mellett érheti csak ezen előleges kiszemelés. Egészségi és tudományos szempontból a kormány szolgálatára alkalmasnak talált

*) A zemplénvármegyei orvos-gyógyászerész egyesület által rendezett népszerű ismeretterjesztő esték sorozatában február hó 17-én felolvasta Dr. Duka Tivadár.

ifju, ha tudni illik — 1854. év óta — születésénél fogva angol alattvaló: a polgári hivatalra készülő egyén az egyetemre megy, vagy a katonai akadémiák egyikébe Woolwichba vagy Sandhurstbe beosztatik; az orvos pedig Netleybe, s a végvizsgálatok után onnan kikerülvén, az utat India felé vagy katonai szállító-hajón, vagy közönséges gőzhajón teszi meg. Angol kikötőből Keletindian a szállító gőzhajón az ut huszonöt vagy harminc, sőt harmincöt napig tart. A posta hajón Brindisiből Bombay-ig 16 napig.

Ha az indulási nap meg van határozva, az ifju katonatiszt parancsot kap bizonyos órában a hajón megjelenni. A megelőző néhány hét készüldés és bucsuzások közt folyik le, s amint a hajóra érkezik, talál alkalmasint néhány ismerőst, talán egykori tanulótársat is, kellemes meglepetéssel annyi idegen arc között, mely többnyire lehaglott kedélyről tesz tanúságot a honmaradtaktól vett bucsuzás után. A hajó harangja csakhamar jelt ad a távozásra azoknak, kik nem tartoznak a hajó személyzetéhez, és egy újabb jeladásra partra kell kiszállniok, mert csakhamar mozgásba jön a hajó, a horgony felhuzatik, s a zenekar hangjai között végbucsu jeleket cserélnek a távozók és a honmaradtok.

Kedvező időben, egy két óráig alig érezzük, hogy tengeren vagyunk; s ezen időt legjobb arra felhasználni, hogy kabinunkat rendezzük, a mindennapi szükségre megkívántatott apróságokat, ruhadarabokat, a tékvőhely körüli polcokra és fiókba elhelyezzük.

Egy ily keletindiai katona szállító gőzhajó igen népes, sokkal népesebb, mint a posta-gőzös, és 1600, sőt 1800 lelket is számlál, míg a másikon alig van ennek egy negyedrészre. De minden egyéneknek kellő ellátásáról van gondoskodva; ez azonban csak úgy érhető el, ha a hajó több emeletes, és így jó magasan áll a tenger színe felett, ez

Névjegyzéke

azon erdőtisztviselőknek s illetve vállalkozóknak, kik az üzemtervek készítésére vonatkozó feltételeknek nem feleltek meg s kik az üzemterveket vagy el nem készítették vagy azok készítésénél késedelmesen jártak el, vagy pedig meg nem felelő munkálatokat szállítottak. Jony Gusztáv községi erdőtiszt, König Timót és Gebhard mérnökök vállalkozók, Liska V. urbéri mérnök, Dologh Jenő, Kubina András, Schmidt János városi erdőmester, Stolcz Richárd, Naprávszky Pál beregszászi mérnök, Juhász Ferenc avasujfalusi mérnök, Grassely István, Bund Vilmos mérnök Szilágy-Somlyón, Helm Gyula járási erdőtiszt Vajda-Hunyadon, Meislinger Gyula karánsebesi lakos, Riwald János, Schönvisner Gyula, Raczvekerdy N.

665/89. ki sz. Zemplénavármegye számvétségétől.

Értesítés.

Zemplénavármegye t. gazdasági választmányától nyert utasításom következtében értesitem a S.-a. Ujhely városban lakó asztalosokat, hogy a vármegye székházának tanácskozási nagytermében 50 db = ötven darab új szék beszerzése szükségessé válván, e butortélek szállítása árlejtési tárgyalás útján fog biztosítani.

Megjegyzésével annak, miként a szállítási részletes feltételek hivatalomban megtudhatók értesitem a vállalkozni szándékozó iparosokat, hogy a szóbeli árlejtési tárgyalás hivatalos szobában f. hó 29-én d. e. 10 órakor fog megtartatni. S.-a. Ujhelyt, 1889. ápril 12.

1—2

Dongó Gy Géza, főszámvévő.

1871. ki. 89. sz. S.-a. ujhelyi járás főszolgabírájától.

Községek biráinak.

Vasilycsák Mihály kásói lakos tulajdonát képező 2 db 2 éves ökröt, melyek közül egyik hamvas szürke s a másik fehér szőru, a folyó hó 11-én tartott országos vásár alkalmával elveszett, felhívom a községek biráit, miszerint ez irányban községeikben nyomozatot tartván a netaláni eredményt hozzám jelentsék be.

S.-a. Ujhely, 1889. ápril 12.

Urbán Ferenc, tb. főszolgabíró.

531. sz. Zemplénavármegye kir. tanfelügyelőségétől. Zemplénavármegye elemi iskolai t. e. előjáróihoz s tanítóihoz!

Több helyen szokássá vált, hogy a tanköteles gyermekek nyilvános táncmulatságokban részt vesznek, ott éjjeleznek esténként és éjszakánként barangolnak.

Minthogy ezen rossz szokások a gyermekeknek nemcsak iskoláztatására, de erkölcsi épségére s egészségére is kártékony hatással vannak — a nm. vall. és közokt. m. kir. ministerium 1889. évi március hó 18-án 4795. sz. alatt kelt rendeletben nyert meghagyás folytán felhívom a t. c. iskolai előjárókat s tanító urakat, hogy ezen veszélyes szokásokat a szülők s gyermekeknek adandó jó tanácsaik által megszüntetni igyekezzenek.

S.-a. Ujhely, 2889. ápril hó 5-én.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos és tanfelügyelő.

ményei váltanak fel. Ilyen állomások Gibraltár, Malta, Port-Said, ahol a suezai csatorna kezdődik, melynek hossza körülbelül száz tengeri mérföld; s ezen, ha akadály nem jön közbe, ami azonban igen ritka eset, huszonegy óra alatt át lehetne haladni, elérvén a tulsó végén a suezai kikötőt.

Lesseps Ferdinand langeszének és erélyes kitarásának köszönhető az Afrika sivatagán át vezető hajó-ut, mely Európát Ázsiával összeköti, úgy mint ez huszonöt század előtt össze volt kötve. Ptolomaeus Philadelphus egyiptomi király uralkodása alatt ezen közlekedési út, a Közép-tenger és az arabiai öböl vagyis a Vörös-tenger között 275 évvel K. e., teljes használatban volt s ugyanazon irányt követve mint a mai csatorna, elég mély és széles volt arra, hogy nagy hajók átszállítására szolgáljon. A történetirásból tudjuk, hogy az actiumi csata után 31 évvel K. e., Cleopatra ezen az uton igyekezett hadi hajóit megmenteni a győzelmes római hatalom elől. Cleopatra eleste után még több századon át használatban maradt a csatorna: de az ott uralkodó homok fuvatagok ellen meg nem volt védve, és századok mulasztása annyira engedett beiszapolódni, hogy a dicsőség, az ókor ezen remekművét modern tudománytal és ügyességgel helyre állítani, a francia nemzet nevezett langeszű fiát illeti.

Az angol mérnöki tekintélyek Palmerston idejében kivihetetlen tervnek mondták Lesseps tengeri útját; pedig most nagyobbára ők használják, és fentartási költségeihez körülbelül négyötöd részben az angolok járulnak.

A Vörös-tenger hosszában Adenig hat napig tart az ut. Aden a legkopárabb és legforróbb kikötő a keletindiai utban; eső itt csak három-négy évben esik egyszer, s akkor is 4—5 angol hüvelyknél alig több; itt vannak a phoeniciaiak, mások szerint régi arabok népek által épült vízvezetékek

Higiéna.

Az egészség az embernek legfőbb kincse. E nélkül sem a családban, sem a társadalomban, sem az államban nem teljesítheti kötelességét méltólag senkisé. A beteg ember terhe önmagának, nyüge a társadalomnak, hasznavehetetlen tagja az államnak. Egészség nélkül nem képzelhető boldog egyéni, aktiv társadalmi és erős állami élet; mert az egyed jöléte nemcsak szellemi valamirevalóságától, hanem fizikai épségétől is függ. A társadalmi élet ereje hasonlólag nemcsak az abban mozgó alakok lelki milyensége, hanem testi épségük mivolta által is határozódik. Az államnak fenmaradása és virágzása szintén kizárja az azt alkotó elemek benaságát és satnyultságát. Belátja ezt minden épelméjű ember hosszabb prédikáció nélkül is.

Igy állván a dolog: az állam, mint legfőbb polgári, ennél fogva legtöbb kötelezettséggel és hatáskörrel bíró hatalom, mindenütt intézkedett, hogy ellenségét: a betegséget, amennyire azt az emberi erő és tudomány megengedi, magától távol tartsa. E végett körorvosi állásokat szervezett, hogy a nép, mely eddig csak a javasasszonyok tudományából és kenőcséből élt, annál könnyebben juthasson a tudomány minden atributeumával felruházott segítséghez, ha életfáját betegség támadja meg.

Azonban ez az intézmény nem hozta meg azt a sikert, mely tőle várható lett volna. A körorvos ugyanis, bár több község tisztviselője, nem lakhatik két helyen, mint a béka, hanem csak egy helyen, mint a szegény ember. Ennél a körülménynél fogva nincs arra fizikai ideje, hogy mindenütt ott lehessen. Ha elmegy ide, amott érzik hiányát. Megtörténhetik, hogy a bejelentett páciensnél 3—4 napig sem tehet látogatást. Hátrányos ez különösen oly betegségeknel, melyek gyorsan ölnek, s melyeknek öldöklő erejét az orvosi gyors segítség elenyészthette volna. Így történik meg aztán az a sajnálatos intermezzo, hogy a többször hívott orvos még fel sem ül a szekerére, már a betegség oly jelleget öltött, hogy azt vagy igen nehéz, vagy egyáltalán lehetetlen kigyógyítani. A szent Mihály jól abrakolt lova ezalatt előáll, elragadja a páciens a doktor orra elől, száguldván az sebesebben, mint a körorvos ur szecskán telet, életunt furmányos lova.

a kopár hegység oldalán, melyeket most a mérnöki tudomány kiegészített és használatba vett az angol helyőrség számára,

Adent elhagyva az indiai óceán hajóit hatítja a hajó; Bombay felé északkeletnek, Ceylon és Madras továbbá Calcutta felé délkeletnek vezet az irány. Az indiai óceán az évszaki vagyis ugynevezett Monszun szelek befolyása alatt áll; ennél fogva a hidegészaki hónapokban a tenger csendes, de a nyáriakban itt folytonos szélvizek uralkodnak, annak okáért a katonai szállítások az őszi, téli és kora tavaszi hónapokban szoktak történni.

A hosszú tengeri utazás alatt a legborzadalmasabb szerencsétlenség, — mely egy hajót utolérhetne, — a tűzvész. Lehet-e képzelnünk nagyobbat zavart és rémületet, és így teljes reménytelenséget a hajó megmentésére, mintha a fegyelem és rend megbomlik — ily vésteli körülmények között. Ily eshetőség kikerülése végett próba tüzoltások történnék minden ut alatt. Ha a vészharang megkondul, éjjel vagy nappal, az összes hajószemélyzet köteles saját, előre kijelölt helyét elfoglalni. A hölgyek és a gyermekek a főszalomban helyezkednek el, és az ajtók bezáratnak. A köz-katonák nejeik és gyermekeik hasonló módon, a hajó nekik szánt részében foglalnak helyet. A mozdonyok megállítatnak, az ablakok bezáratnak; a katonák és tisztjeik a szivattyuknál helyezkednek el, oly rendben, amint a hajóra beszálltak alkalmával előre tudtukra adatott; a katonaság egy része a hajólegénységnek áll segítségére; mások megint szuronyt szegezve az életmentő csónakokat veszik hatalmukba, azon célból, hogy csak illetékes megbízottak férhessenek hozzájuk. Ugy szintén az élelmezési raktárak bejáratát veszik őrizet alá, és az élelmezési gondnok és segédein kívül másnak a raktárakba bejutni nem engednek. Az élelmezési személyzetnek kötelességében áll becsomagolni a tápszerket és elosz-

Másik oka ez intézmény sikertelenségének, hogy a földmivelő nép, mely leginkább veszi igénybe a 20 krajcáros gyógyítást, nem tartja meg az orvos által rendelt ugynevezett: *diétát*, hanem hacsak a kanalat szájához tudja emelni, él úgy, mint mikor a lovat vakarta. Ehez járul még, hogy az orvosi institúció iránt előítélettel, hogy ne mondjuk: ellenszenvvel viseltetik. Ez a konok megátalkodottság az orvos minden buzgó igyekezetét megbénítja. Hogy a halandóság a körorvosi állások szervezése óta semmit, vagy csak valamit csökkent — erre vezethető vissza.

Ugyanazért mi azt szeretnők, hogy a körorvosok nemcsak mint gyógyítók, hanem mint tanácsadók és tanítók is szerepeljenek a nép életében.

Nevezetesen szeretnők, ha a vármegye szabályrendeletileg kimondaná, hogy minden körorvos tartozik illető kerületében helyi-alkalmazandó előzetes intézkedésekről, a lakások célszerű építéséről, azoknak szellőztetéséről, a fertőző helyekről, általában minden olyan, itt fel nem sorolható témákról, melyek az egészségügyet érdeklik, népszerű előadásokat tartani. Sok előítéletet és halfogalmat, butaságot és skepticizmust füstölnének ki ezzel a koponyákból, melyek felett még mindig ott borong az ázsiai sötétség köde.

Ennek a preventív rendszabálynak hitem és meggyőződése, hogy több haszna és eredménye lenne, mint száz kanál orvosságnak, mely vagy későn jön, vagy a lelki vakság és butaság által hatálytalanná és illuzóriussá tétetik.

Ajánlom ezeket a röpke sorokat az illetők becses figyelmébe!

Szabó Kálmán.

A vármegyeháza tanácssterméből.

Ápril 4-én, a megelőző napról szóló közgyűlési jegyzőkönyvek meghitelesítése után, következett a véderő törvényjavaslat 25. §-a ellen az országgyűlés főrendi házához intézendő felirat szövegének végleges stilizálása. A f. hó 5-ikén rendeltetési helyére eljuttatott felirat így szól: 2414. szám.

Méltóságos Főrendiház!

„Az országgyűlés képviselő házában folytatott tárgyalás alatt, mely sajnálatunkra, vármegyénk közgyűlést nem tartván, a véderőtörvényjavaslat iránt táplált aggodalmainknak ezen legilletékesebb helyen kifejezést nem adhattunk.

tani az életmentő csónakok között. Egyedül a kapitány tisztikarával maradhat a kormány padon, a honnan parancsokat osztogat a hajó minden része felé. Az orvosi karnak kötelessége a kórházi személyzetet rendben tartani, és a betegek esetleges elszállításáról előre gondoskodni. A káplán, pénztári személyzet, a rendőrség az asszonyok és gyermekekre való felügyeletet számítják teendőik közé, vigaszt nyújtván ott, a hol arra szükség mutatkozik. Látjuk ebből, hogy minden egyének ki van jelölve helye és teendője, és előre be van oktatva mindenki, hogy miféle kötelesség vár reá. Ezen jól kimért elővigyázatnak célja, hogy valódi veszély esetében, a lángok kioltása akadály nélkül menjen végbe.

A tengeri ut még egy más eseményről teszünk itt említést, mely egy népes hajón nem ritkán szokott előfordulni, tudni illik a *tengeri temetkezés*. A tropikus hőség miatt és mivel a hajós nép között igen leverő hatást gyakorol, ha köztudásra jön, hogy haláleset történt: a tete met a lehető legrövidebb idő (3—4 óra) alatt az ünnepélyes szertartásra elkészítik. A gépezet megáll, a hajón templomi csend uralkodik, s csak a harangszó hallatszik, mely tudunkra adja a végtisztelet kezdetét. Az egyházi szertartás végbe menvén, a vászonba bevarrott tetem egy deszka lejtőről mély csend között a habok közé temetik. Mondhatjuk, ünnepélyes és nagyhatású jelenet.

* * *

Az utnak utolsó napját a kiszállásra szükséges előkészületekkel szokás eltölteni. A kapitány megnevezi körülbelül az órát is, a melyben horgonyt vetni remél, s akkor aztán következik az általános bucsuzás; mivel a több hetekig tartott együttlét, gyakran élethosszáig tartó baráti viszonyt fen, s többnyire kellemes emlékektől kísérve, mindenki távozik új körébe. Rövid pihenés után a

Folytatás a mellékletben

De mivel a véderőtörvényjavaslat meggyőződésünk szerint alkotmányos szabadságunknak, feltékenyen őrzött kincsünknek nemzeti nyelvünknek és hazánk ifjúságának érdekeit mélyen sérti és veszélyezteti, törvényhatósági állásunk és vármegyénknek a történet apjain megörökített dicső multja köteleznek, hogy ezen nagy horderejű kérdésben szót emeljünk és Arad szab. kir. város törvényhatósága f. évi január hó 13-án tartott közgyűléséből kelt átirattal hozzánk megküldött és a véderőtörvényjavaslat sérelmes szakaszai ellen a Méltóságos Főrendiházhoz intézett feliratának hason szellemű felirattal való támogatását a mai napon tartott közgyűlésünkön elhatározzuk.

Méltóságos Főrendiház!

Szokatlan eset az a parlamentaris államok történetében, hogy a népképviselők által elfogadott törvényjavaslat ellen az alkotmányos élet vezérlő tényezői részéről a felsőház előtt történjék felszólalás. De tesszük ezt azért, mert az általános védkötelezettség mellett, az Ausztriával való viszonyunkra tekintet nélkül is — pedig azon viszony a helyzetet csak súlyosbítja — a véderőtörvényjavaslat több §-ának intézkedése általános elvi szempontból is veszélyes, mert belenyúl az a társadalmi és családi életbe, sőt nem lehetetlen, hogy a szabad politikai életet is kockáztathatja.

De ezen §-ok közt legsérelmesebb a 25-ik §, a mely a midőn egyfelől *nemzeti önértéket sérti, nem felel meg a paritás elvének és a régi törvényhez képest visszaesést tanúsít*, másfelől: *kiszolgáltatja nemzetünk ifjúságát az alkotmányos tényezők befolyásán kívül álló hatalom kényének, megakasztja azok nemzeti kulturális fejlődését, tág kaput nyit a germanizációnak, sőt az abban lefektetett elvek és követelmények támadható vihar esetén, mint hamu alatti tűz megrázkódtatást idézhetnek elő hazánkra, alkotmányunkra. Különösen pedig több nemzetiség által lakott vidékeken könnyen megingathatja az állami nyelv hegemóniája iránti hitet.*

Méltóságos Főrendek!

Remények és vágyak táplálták lelkünket, hogy az 1867. 68. évben megalkotott törvények csak alap arra, hogy nemzeti és alkotmányos intézményeink úgy, valamint *véderőnk* is a folytonosan előrehaladó időkövetelményeihez mérten fejlesztetni fognak.

Várva vártuk, hogy elérkezzék az idő, midőn öntudattal utat mutathassunk a jövő nemzedéknek, a melyen tovább haladva kiépíthető legyen hazánknak törvényben biztosított, a monarchia elvén nyugvó önállósága és a nemzeti kulturának minden idegen befolyástól való szabad fejlődése.

De elborul aggódó lelkünk, ha a véderőtörvényjavaslat és a 25. §-t kiegészítő határozati javaslat védelmére felhozott indokokat latolgatjuk, és bánattal gondolunk a véderőjavaslatnak — ha törvénynyé válik — romboló hatására.

Mindezeknél fogva mély tisztelettel kérjük a Méltóságos Főrendiházat, ne zárkozzék el a magyar nemzet érdekei elől, vegye kegyes figyelmébe Arad szab. kir. város feliratát és ha a 25. §-talán mégis teljesen el nem ejtették: mély alázattal kérjük, hogy nemzeti nyelvünk és ifjúságunk

érdekében a sérelmes §-okat megfelelően módosítani méltóztassék.

Kelt Zemplénnémetörvényhatósági bizottságának S.-a. Ujhelyt, 1889. évi április hó 3-án tartott rendes évnyegyed közgyűlésében.

Jegyzette:

Viczmány Ödön, főjegyző.

Mielőtt a közgyűlést további folyásában ösmertetnők, ide igtatjuk a vármegyei tisztikar füzetésfelemlése céljából kelt, az országgy. képviselőházhoz és a kir. belügyministeriumhoz felterjesztett, ugyszintén a vármegyei törvényhatóságaihoz is megküldött emlékiratot, melynek hiteles szövege ez:

„Mélyen tisztelt Képviselőház!”

»Zemplénnémetörvényhatósági bizottsága a vármegyei tisztviselői karának fizetése javítása iránt beadott kérvényét és több bizottsági tagnak ugyarezen tárgyban benyújtott indítványát folyó évi április hó 3-án tartott rendes közgyűlésén tárgyalás alá vevén, az állandó választmány határozati javaslatával támogatott kérvényt és indítványt teljesen magáévá tevén, ezekből folyólag az ide vonatkozó 1883. évi 15. t. c. megfelelő módosításra iránt a mélyen tisztelt Képviselőházhoz feliratot intézni elhatározta, azt következőkben van szerencsénk tisztelettel előterjeszteni.

»A megyék háztartásáról szóló 1883. évi XV. t. c. alapelvénél és rendelkezésénél fogva kétszeregevonatlanul haladás, jelentékeny reformlépés volt a vármegyék életében.

Midőn e törvény megalkottatott, a nagyméltóságú m. kir. belügyministerium 1883. évi március hó 22-én 18231. sz. a. kelt körrendelete szerint a törvényhozásnak intenciója oda irányult, hogy az ezen törvény által biztosított anyagi eszközök és önkormányzati jogkör mellett az állam módot nyújt arra, hogy a vármegyei intézmény életerős fejlesztés által a kor követelményeinek színvonalára emeltessek, mivégből Zemplénnémetörvényhatósági bizottságának közönsége által a törvény szelleme által, azt szervezési szabályrendeletének megalkotásával végrehajtotta, az adott keret alapján saját háztartását berendezte, a tiszt, segéd, kezelő- és szolgazemélyzet létszámát és azok il letményeit megállapította.

»A hivatolt törvény megalkotása és végrehajtása óta mintegy hat év folyt le e törvényhatóság életében. Zemplénnémetörvényhatóság teljesen átértézte feladatának fontosságát, törhetlen akarattal és kitartással igyekezett a kitűzött gazdasági célnak a vármegyei intézménynek a kor követelményeihez képesti fejlesztésére, a jó és gyors közigazgatás megvalósítására.

»De sajnos, a vármegye közönségének legtisztább és legönzetlenebb, legnemesebb törekvése megtörik a vármegye javadalmazásában, mely a tapasztalatok szerint oly csekély, hogy a vármegye közönsége törekvését teljesen megbénítja: mert e javadalmazás keretén belől míg egy-

rész tiszt, karát oly csekély díjazással láthatta el, mely nagyfotossága hatáskörével, társadalmi állásával arányban távolról sincsen, addig másrészt a megállapított tiszt, kezelő- és szolgazemélyzet létszámával feladatának megfelelni nem képes, ugyanyira, hogy e bajon már a szervezési szabályrendelet megalkotása óta is kénytelen volt több tiszt, kezelő- és szolgazemélyzet rendszerezése által segíteni.

»De ezuttal nem célunk a nagyobb szabású organizáció és annak szükségletei iránt lépéseket tenni, kizárólag a meglévő tisztikar kétségbevonhatlan jogos igényeinek feltárása mellett, azok helyzetén könnyíteni és ez uton az állami és vármegyei adminisztráció javítását lehetővé tenni jelen feliratunk indító oka.

»Mélyen tisztelt Képviselőház! A bírói kar részéről országos mozgalom indult meg fizetésök javítása iránt. Hát mit mondjunk mi tisztviselők a bírói javadalmazásokkal szemben? Azt hisszük, hogy legalább annyival kötelességünk beszámolni, hogy a lehetőség határai között megtettük, a mit megtehettünk. Mert kétségtelen, hogy míg a tisztviselőknek az állami igazgatás érdekében óriásilag, legközelebbi évtized alatt nem kevesebb, mint kétszeresen felhalmozódott munkaanyaga a bírói kar teendőit jóval túl szárnyalja, és azoknak, mint a kormányzat ágazatai, végkari tevékenysége az egész államgépezet rendszeres menetének főfeltétele, addig szolgáljon tájékozásul a vármegye és az állami egyenrangú közegek javadalmazásának aránytalanságát igazoló % alatti csatolt statisztikai kimutatás; miként állhatja ki a mai kor bírálatát, hogy míg egy járásbíró fizetése 1500 ft. addig egy főszolgabíró 1000 ft-ból, nyugdíjak, törvénykönyvek stb. levonások mellett kénytelen a közigazgatás legfontosabb funkcióit teljesíteni, családot, otthon alkotni, a társadalom számos adóit leróni.

»Mégdobbenve tekintünk a jövőbe, mert nem remélhető, hogy ily viszonyok között, jól iskolázott, hivatásának öntudatos, oadaóid erőekkel legyen restaurálható a vármegyei tisztikar, mert ahhoz, hogy valaki hivatalának lelkiismeretes pontossággal megfeleljen, legalább is a megélhetés gondjaitól szabadnak kell lenni.

»Köztudomásu, hogy a közigazgatásnak gyakran emlegetett államosítása első sorban személyszaporítást és fizetésemelést feltételez, azt a rendelkezést tehát, mely a folyton fejlődő vármegyei közigazgatás ellátása körül felmerülhet, a vármegye törvényhatósága a maga részére is méltán megkívánhatja.

»De ne várjuk, ne is óhajtuk a nemzet ezredéves multjában gyökerező vármegyei intézmény ily szerű átalakítását, igyekezzünk a meglévő rendszerben a kor kívánalmait teljesíteni, misem állhat utjában, ha az állami célok szigoruan megkívánják, hogy tisztviselői karunk ily körülmények közt is rangjuk, társadalmi állásuknak megfelelő díjazásban részesíttessék.

»Elmultak az arany idők, mélyen tisztelt Képviselőház, midőn a köztisztviselés a közbizalom ornátusa volt, mai nap az már a müvelt osztály egy-

tisztiek a térparancsnok irodája felé sietnek, s rendeltetésük »állomását« megtudják.

Ezen szó állomás »Station« fontos értelemmel bír a keletindiai kormány hivatalnok és a katona életében. Ugyanannyi kormány központok ezek, ahol a különféle hatóságú polgári hivatalnokok vagy kisebb nagyobb számú hadosztályok vannak beosztva a terjedelmes birodalom területén; ennél fogva a fehér ember telepeinek méltán nevezhetők; különben alig van nagyobb város Hindusztanban a hol fehér emberre nem találunk, de az ily szórványos telepítvényeket a »Station« név meg nem illeti. Az európai telep rendszerint egy népes indiai város szomszédságában épült, s attól veszi elnevezését is. Európai népessége s topografiai terjedelme többnyire hadászati körülményektől van feltétlencze. Katonai szempontból tekintve, Keletindia meghódított ország; létfontosságú tehát az angol kormányra nézve, hogy a birodalom terjedelme is népességéhez képest igen csekély számú hadsereg, célszerűen legyen elhelyezve. Kétszáz ötven millió benszüllött között hatvan ezer angol katona! Innen következik, hogy a »Station« népessége katonaságból áll, környéke tehát katonai célokra van kijelölve, a telep kisebbik részét a polgári hatóságok veszik igénybe. Vannak azonban oly állomások is, melyek kizárólag katonai, vagy kizárólag polgári elemekből állanak.

A katonai »Station«-ban legfontosabb és legszembeütőbb épületek a barrack-kok palotaszzerű kő, vagy téglá építmények, palakó fedéllel, két emeletesek; az első emelet nappali szobák és éttermeknek van szánva, a második emelet kizárólag dormitoriumokból azaz hálótermekből áll. Nagyon kétséges, vajlon célszerűek-e ily nagy kőhalmazok a tropikus éghajlatban, a hol a hőség annyira öszpontosul a tömör anyagban? A magányos lakóházak — a bangalok — szalmával, vagy náddal vannak fedve, s falai olykor csak

bambuszfa és agyagból vannak építve, szerényebb igények kielégítésére. A benszüllött katonaság táboros rendes sorokban épült egyszerű kunyhókból áll, s ezek úgy mint az európaiak számára készült épületek, egészségi szempontból szoros felvigyázatot alatt állanak.

A tisztiek lakházai a legénység közelében vannak, mint a magányos házak. A központon van a főparancsnok palotája, s mellette a tiszt, étterem és club. A lakházak mindegyike terjedelmes udvarral — componell — bír, virággal és gyümölcsfával beültetve, mindez igen kellemes benyomást kölcsönöz a katonai telepek, kivált oly évszakban a midőn a fa zöldel s a növény virágzik.

A polgári állomás, t. i. »Station«-nak azon része, mely a katonaságtól gyakran több angol mérföldnyi távolságra eszik. Arnyékos fák alatt öszszekötő utak vonulnak el. Ezek lovaglásra és sétakocsizásra vannak szánva. Itt terülnék el a kertek, a park és egy kimagasló díszes állvány a melyen katonai zenekarok játszanak. Ily alkalmankál az európai társaság, ugy a katonai mint a polgári jelen van, nem csak hogy a zenét élvezze, de egyszersmind társas csevegést folytatson az állomási közügyek, a birodalmi politikáról, vagy talán hogy egy kis pletykát élvezhessen a szomszédok magán ügyei felől és rovására, csak úgy mint nálunk. A polgári hivatalnokok — civilian lakházai többnyire nagyobbak és palotaszzerűebbek mint a katonatisztéké; de általános stíljok és környezetök ugyan az, a virágos és gyümölcsös kert azonban sokkal terjedelmesebb, mert a polgári hivatalnokok nagyobb fizetést huznak mint a katonatiszték. Az állomás temploma többnyire a középponton áll, a laktanyák közelében csinos, de egyszerű épület; az isteni tiszt, letet a hőség miatt nagyon korán végzik, s a katonaság fegyveresen jelenik meg a templomban. Ezen elővigyázat csak a szomorú emlékü 1857-iki

lázadás óta jött gyakorlatba; mivel többször megtörtént, hogy a midőn az európai katonák az isteni tiszt, letben vettek részt, azalatt a lázadók hatalmukba kerítették a fegyvereket, és az elfoglalt fegyverekkel öldösték az európaiakat.

A kereskedők boltjai és raktárai többnyire a polgári állomásban találtnak; tulajdonosaik leginkább európaiak vagy a tűzimádó párszik; a benszüllött kereskedők, árusok és egyéb üzletemberek, a közönséges bazárban folytatják foglalkozásaikat. A közpénztár, a bírósági épületek, bankházak, vendégfogadók az állomás polgári részében találtnak; ugyszintén a nyugdíjazott tiszt, tek lakházai is olyan magánzó európai egyéneké, a kik véglegesen Keletindiat választották állandó hazájuknak.

Ilyen tehát körülbelöl az angol katonai és polgári telep Keletindiaiban, melyet mint már említettük »Station«-nak neveznek. Ez a »Száműzötték« otthona, melyet a körülményekhez képest oly kellemessé igyekeznek átvarázsolni, mint a milyen a kedves »english home« a messze nyugaton.

A terjedelmesebb európai lakház téglából alkotott egy emeletes épület, kivakolva és fehérre meszelve. Széles veranda veszi körül a melyhez a földszintről lépcsők vezetnek. A veranda igen szükséges kivált az épület déli részén a napsugarak ellen! Ezen célból a veranda függönyökkel és mozgósítható válaszfalakkal vannak ellátva, hogy esetleg használhatók legyenek. A házfedél nagyon magas és szalma, nád vagy palakóval van befedve; az előbbi anyag, kivált régebben általános használatban volt, mert olcsóbb és hűvösebb is mint a palakó.

Lépjünk már most a verandáról a ház bel-sejébe. Az épület közepe egy terjedelmes terem, függöny által két részre osztva, az előrész a társalgó terem, a hátsó az ebédlő.

(Folyt. köv.)

részének és legtöbb esetben a vagyontalanoknak kenyérkeresete.*

»A mai kor jelszava a munka, legyen szellemi vagy anyagi, egyaránt megvan a maga abszolút értéke, meg vannak jogai, melyeket megvédeni épen a rendezett állam, mint a közjólét forrásának feladata.«

»A bírói kar méltányos aspirációját elismeri a sajtó, elismerték magas tekintélyek, mi csak azt óhajtjuk elérni, a mi ellen ez osztály feljajdult.«

»Ezeknél fogva tekintve, hogy a közigazgatás folytonosan újabb és újabb szervek alkotásokkal, növekedő anyagával a rendelkezésre álló közegek csak igen megfeszített szorgalommal képesek megküzdeni:

»tekintve, hogy minden jogállam közigazgatási szervezetének elengedhetlen sarkalatos követelménye a jó és gyors közigazgatás.«

»tekintve, hogy e cél csak úgy érhető el, ha a vármegye közigazgatási organizmus a kellő személynél ellátatik, vagy legalább is a közigazgatás jelen faktori, végrehajtói teljesen hivatásuknak élnek, s hogy annak élhessenek társadalmi állásukhoz s a kor követelményeikhez képest javadalmazásuknak;«

»tekintve, hogy Zemplénvármegye közönsége az 1883. évi XV. t. c. keretén belül a hiányokat pótolni, e bajokat orvosolni nem képes.«

»azon kérelemmel járunk a mélyen tisztelt képviselőházhoz, hogy addig is, míg a vármegyék háztartásai egész lényegükben szervezetnek és a kor igényeinek megfelelően beruházhatnak; méltóztassék a vármegyék ellátását szabályozó 1883. évi XV. törvényeket revízió alá vétetni és annak módosításával Zemplénvármegye 98300 fnyi- és az ország összes törvényhatóságai dotációját oly összegre kiegészíteni, hogy abból a vármegyék tisztviselőit a hasonrangú és díjazott bírói és állami hivatalnokok fizetéseinek arányában díjazhassák és ezután a kor követelményeinek megfelelő közigazgatás a jelen vármegyei intézmény fenntartása mellett is elérhető legyen.«

»Kelt Zemplénvármegye törvényhatósági bizottságának S. a. Ujhelyben, 1889. évi április 3-án tartott rendes évnegyedes közgyűlésében. Zemplén vármegye közönsége nevében *Matolai Etele* alispán.«

Dr. *Lengyel Endre* biz. tag, a vármegyei egészségügyi bizottságnál elfoglalt elnöki tisztéről leköszönvén, lemondása sajnálattal tudomásul vétetett.

A ministériumoktól leérkezett többrendbeli intézmény előterjesztése után tárgyalat ügyek közül felemlítjük a következőket:

Zombor k. község nagy községgé leendő átalakulhatásért folyamodott. A kérvény járási főszolgabírónak véleményes előterjesztés végett kiadott. Ugyanazon község részéről a napszamosoknak községi adó alá vonása céljából bemutatott szabályrendelet törvényhatósági jóváhagyással el látott.

A deregnyő-vajáni utvonalon lévő közös Laborcz-hid ujjáépítési ügyére vonatkozólag a zemplénvárm. kir. áll. építészeti hivatal részéről előterjesztett műszaki tervezet az ungvármegyei épít. hivatal által bemutatott tervezetnél célszerűbbnek ítéltetvén, tekintettel arra, hogy a f. évi tavaszi árvíz óta szünetelő közlorgalom helyreállítására e vidéknek égető szüksége van, a hid sürgős helyreállítása határozatilag kimondatott s erről a közlek. ministerhez jelentés tétetett, Ungvármegye közönsége pedig a hozzájárulás iránt átiratilag megkeresett. A végleges hid elkészültéig vendég-hid felállítani. Az a.-hrabóczi és mező-laborczi vámoshidakon a vámszedési jog időtartamának meghosszabbítása iránt a közlek. ministeriumhoz felterjesztés intéztetett.

Szlávy Alajos, tolcsvai lakos, biz. tag, mint O.-Liszka község számadásainak felülvizsgálására kinevezett küldöttségi elnök e bizalmi állásáról leköszönvén, helyére küldöttségi elnökül tolcsvai *Nagy Barnabás* jelöltetett ki. Dr. *Rosenberg Bernát* orvostudori oklevele kihirdetvén, a kihirdetési záradékkal ellátott *Özv. Stökl Lászlóné*, bánshai lakos, utkaparó özvegyének saját maga és árván maradt kisk. gyermekei segélyezése iránt benyújtott folyamodása, tekintettel arra, hogy néh. férje 21 évet töltött a vármegye szolgálatában, a ránk-bánshai ut kiépítése körül érdemeket szerzett s szolgálati buzgóságának esett áldozatul, — elfogadtván, részére 50 fnyi segély kiutaltatni rendeltetett.

Az 1887. és 1888. évi községi zárószámadások, nemkülönben az 1888. és 1889. évi költségvetési előirányzatok bemutatásával késedelmező közs. előjárások, illetve jegyzők ellenében a legszigorubb rendszabályok alkalmazásba vétele kimondatott.

A homonnai járási főszolgabírójának az 1888. évről vezetett közig. pénznaplója számvevőileg felülvizsgáltván s helyesnek találtván, számadó főszolgabíró részére a fölmentvény megadatott.

(Vége köv.)

Vármegyei ügyek.

Payzssoss János. Ismét gyászol a vármegye tisztikara. A sztrópkai járásnak szép reményű főszolgabírója *Payzssoss János*, hosszas szenvedés után ifjú életének 29-ik évében Eperjesen f. hó 7-én elhunyt. Hült tetemei a mihályi sirkertben f. hó 9-én, d. u. 3 óraker helyezettettek örök nyugalomra, a gyászoló család-, a középponti és járási tisztikar-, ugyszintén a községi lakosság tömeges jelenlétében s igaz részvéte közt. A végső tiszteletadásra megjelent szomorú gyülekezet a ref. templomot színültig megtöltötte, s az igaz részvét könyveivel áztatta a koszorúkkal elhalmozott díszes koporsót, mely a gyöngéden szerető férj, a jó testvér, a kedves unokaöcs, a nemeskeblű hű barát, a hivatalos kötelességeit lelkiismeretes pontossággal teljesített köztisztviselőnek meghidegült porréseit zárta magába. Mindenkit meghatott *Kálmácsky* ev. ref. esperes, mihályi lelkesnek nagy-szabású gyászbeszéde, mely az „elvek tükrö” előtt varázsolta lelki tekintetünk elé még egyszer az örökre elköltözött jó barátunk szelid, nemes és szeretetreméltó jellemvonásait. A gyászszertartás méltóságát nagyban emelték a s. a. ujhelyi ref. kántusnak szépen előadott gyásznékei is. Az egyházi szertartás befejezte után a boldogultnak tisztársai emelték föl a koporsót s vitték az örök békecsendes otthonába. Gyászba borult ifjú özvegyének küldje el a jóságos ég megvigasztaló angyalát. Hozzáartozói leljesen enyhülést a közrészvéteben. A mihályi sirhalom fölött legyen az áldo isten keze!

Az elhunyt főszolgabíró 1883. évi jan. hó 1-én lépett a vármegye szolgálatába közig. gyakorló minőségben. 1886. dec. havában szolgabíróul választottat a szinnai járásba, honnan 1888. évi febr. 27-én a sztrópkai járás főszolgabírói székébe ültette ellenjelölt nélkül a közbizalom. A vármegye intéző körei nagy várakozással voltak eltelve szép tehetségei iránt s joggal várták tőle, hogy hivatásos küldetésének, a magyarosodás terjesztésének híven és buzgón fog megfelelni. Nemes ambícióval megkezdett új munkakörében súlyos betegség támadt ellene, mely hoszu harc után halotti tort ült kórágya fölött. . .

Aldás poraira!

Vármegyénk közigazgatási bizottsága ápril hó 15-én tartja havi ülését.

Marha zárlat. A földmívelési, ipar- és kereskedelmi minister a Cseh- és Morvaországban, továbbá Alsó-Ausztria- és Galiciában nagy mértékben uralkodó ragadós száj- és körömfájás miatt a nevezett tartományokból származó *szarvasmarhák, juhok, kecskék* és *sertések* behozatalát tiltotta. Minthogy különösen a sertésforgalomnak ily megszorítása előreláthatólag a csempészkedést fogja előidézni, a minister a galíciai származású sertések behozatalának meggátolására legerélyesebb intézkedések foganatosítására utasította a vármegyét.

Adó-ügy. A belügyminister tudatta a vármegyével, hogy a tisztviselői nyugdíjalapok kamatjövendelmei a tőke-kamat-adó alul mentesek.

Pót-lóvásár. A m. kir. 5-ik honvédhuszár ezred pótlovazó bizottsága által f. évi május hó 1-én d. e. 8—12 óráig Tőke-Terebesen az országos vásártéren és május hó 2-án d. e. 9—12 óráig T.-Luczon a vasuti indóháznál készpénzfizetés mellett, pótlóvak fognak vásároltatni.

Hirek a nagyvilágból.

Kossuth Lajos egészségéről az utóbbi időben nyugtalanító hírek keringtek. A mult hó végén *Kossuth* csakugyan gyöngékedett, de nem volt ágyban fekvő beteg. Most már teljesen jól éri magát és szorgalmasan folytatja órák hosszáig tartó sétáját.

Boulanger tábornok pörbefogatását a francia kormány elrendelvén, kérte a parlamenttől *Boulanger* kiadatását. Zajos jelenetek után a ház 355 szavazattal 230 ellenében Boulanger kiadatását elhatározta. A politikai pörbe fogott tábornok brüsszeli biztos menedékhelyéről mutat fűgét ellenségeinek.

A magyar tudományos akadémia engedelmét kért a török szultántól, hogy a Stambulba küldendő öt tagu küldöttségnek engedné meg a császári gazdag könyvtárak áttanulmányozását. A szultán tudatta az akadémiaival, hogy a kérelmet szívesen teljesíti s az öt tagu küldöttséget vendégszeretetről is biztosította.

A tudósok Mathuzsáleme, *Chevreul* kémikus Párisban 102 éves korában elhunyt. A világ legöregebb tudósa 1786. aug. 31-én született. Csak pár hó előtt kezdett gyöngékedni, de még a legutóbbi napokban is ki-kikocsizott az Eiffel-toronyhoz.

A párisi magyar csárdába *Urbán* híres szegedi bandáját szerződtették. A banda bemutató előadását máj. hó 1-én tartja az Eiffel torony tetején 300 méternyi magasságban az ég és föld között.

Hirek az országból.

Uj miniszterek. *Wekerle Sándor* dr. pénzügyi-, *Szilágyi Dezso* dr. igazságügyi-, *Szapáry Gyula* gf. földmiv. ip. és kereskedelemügyi ministerré nevezettek ki s f. hó 11-én az esküt öfelsége előtt letévén ministeri székeiket elfoglalták.

A királyné, legújabb rendelkezés szerint, április 15-től május 15-éig fog tartózkodni Wiesbadenben.

Haynald Lajos, biboros-érsek megrongált egészségének helyreállítása végett Abbaziába utazott.

A méltóságos főrendek már letárgyalták s módosítás nélkül elfogadták a véderőtörvényjavaslatot, melyet a királyi szentesítés tegnap törvényerőre emelt. Magyarországon ez a 304-ik érvényben álló törvénycikk.

A kisdédvás ügyét az országos kormány törvényhozásilag szándékozik fejleszteni és biztosítani. *Csáky Albin* gr. kultuszminister evégből már legközelebb törvényjavaslatot fog előterjeszteni.

Az idei ujoncozás, előre láthatólag május 10-én veszi kezdetét országszerte. Az ujoncozás gyorsítása végett a sorozó bizottságok eddigi számát mindenütt megkétszerezik.

Erős földrengés volt f. hó 3-án Somogyvármegye területén. Több községben az épületek is megrepedeztek.

Különtélek.

(Magyarország új pénzügyministeréhez) *Wekerle Sándor* dr. öccsellenciájához fináncministerré történt kinevezetése alkalmából f. hó 11-én üdvözlő táviratot intéztek zemplénvármegyei tisztelői. A vármegyei tisztikar nevében *Matolai* alispán küldött üdvözlő táviratot.

(A vármegyei tisztikar Gyulái.) névszerint *Dókus Gyula*, főszolgabíró, *Pékáry Gyula* és *Polányi Gyula* árvaszéki ülnökök, *Borcsik Gyula* állatorvos, *Somogyi Gyula* árv. irattáros, *Papp Gyula* és *Tertinszky Gyula* irnokok f. hó 12-én ünnepele-ték tag-, szük, szükebb és legszűkebb körben névnapjukat. A nap és a hét eme hőseinek kívánjuk, hogy a közügyek szolgálatában s javára még sokáig éljenek!

(Fényes esküvő.) *Liszy Viktor* dr., kassai kir. alügyész, városunk szülöttje, f. hó 9-én esküdtött örök hűséget a szép és bájos *Pogány Mariská*-nak Urmezőn, Maramarosmegyében. A menyasszony atyjánál, *Pogány Sándor* földbirtokos uri házában, az esküvőt megelőzőleg a régi jó időkre emlékeztető igazán magyaros vendégszeretettel ült nászszakomát a fényes társaság, mely csupa rokonságból állt, s messze vidékekről sereglett össze. Esküvő után a boldog pár Kassára utazott.

(A csütörtöki országos vásár) beillett volna akár népvándorlásnak, Mintegy zajló tenger, úgy hullámzott a néparadat, s annyi volt az ember, mint iváskor a hering. Még másnap is megérdemelte a heti vásár, erdélyiesen szólva, a sokadalom nevet. Csak a zsebmetszőknek, kiket a rendőrség ideje-korán beinvitált a kóterbe, volt rossz vásárjuk; a vak kódisoknak valamivel jobban kedvezett a szerencse, mert ők naphosszat megszállva tartották kedvelt erősségüket, a lusta nagy kőhidat, s ottan kedvükre infesztálták a jövő-menő vásáros népet.

(Időjárás.) Mint maga a hónap: bolond az időjárása is Borul, esik, derül, A sár, a lucsok térdig érő, sok helyütt, pl. a Bodrogközön is, már lehetlenné tette a szekérral való közlekedést. De különösen nagy baj az, hogy a kedvezőtlen időjárás késlelteti a tavaszi szőlőmunka megkezdését. Már metszeni kellene s még nyitva sincsen. Pénteken délben dörgött is. Az áprilisi mennydörgést jó jelnek tartják. Azt mondják bőtermésű esztendő jelent. Mi szivből rámondjuk az — áment.

(Áradás.) Az esős időjárás következtében egyre sulyosodik a vizmenti községek helyzete. *Kis-Bors* község már egészen, *Szilágy* és *O.-Liszka* lentebb fekvő részei szintén viz alatt állanak. Maramarosból a Tisza áradását jelzik. A Bodrog-, Tisza- és a visi keresztöltés által formált obölzet már is egy sík tenger s a vizállás folytonos emelkedést mutat. Ha az időjárás kedvezőre nem fordul — ma-holnap ember kell a gátra!

(Hibaigazítás.) A vármegye tanácsterméből c. multi közleményünk említést tesz a varannai járás területén megdőbentő mértékben szaporodó *vadházassági esetekről*. A közleményben tévesen volt említve a varannai járás a *homonnai* járás helyett, mit is ezennel helyreigazítunk.

(Vándor költő.) Honfi Keresztesi Pál a „nemzet koszorus vándor-költője” csatangolt az elmúlt héten Ujhely lebujaiban. A költő termékeinek értéke, viselete, komédiái azonosak Hazafi Verai Jánoséival s a különbség köztük körülbelől csak az lehet, hogy míg Verait hajlandók vagyunk egy hatalmas bogárral fejében hóbortosnak tartani, addig Keresztesiben érdemes kollegáját utánzó szélhámost látunk, a ki úgy látszik megunta a kaptafát.

(Magyar művészek külföldön.) *Thomán István* tanár, vármegyénk jeles fia, és *Popper D.* külföldi hangverseny-utjában Konstantinápolyba érkeztek, s mint lapunknak írják — április 5-én tartották harmadik hangversenyüket. Mint a két elsőnél, úgy e harmadiknál is minden jegy elkelt s majd minden darabot ismételnök kellett. Hangversenyükön a diplomáciai testület tagjai teljes számban jelentek meg, a konstantinápolyi előkelő világ kitünőségeivel együtt. A magyar művészek már több ízben hivatalosak voltak *Radovits* német, *Calice* báró osztrák-magyar, *Mohsin* khán perzsa nagykövethoz, valamint *Széchenyi Ödön* pasához. A török hercegnők lakodalma alkalmával a Yildiz-kioszkban tartott diplomáciai estén a két magyar művész is részt vett s nagy dicsőséget szerzett a magyar névnek. Mielőtt *Thomán* és *Popper* az estéről távoztak volna, *Munir* pasa főszertartásmester a szultán nevében átadta nekik a „medaille des bekux arte és a Medsidje-rend” jelvényeit.

(A »Zemplén« fekete táblája.) Az ugynevezett Rákóczi-épület ott a Hecks-dombon, ahol az árvaházat fogják építeni, oly düledező, roskatag állapotban van, hogy a mellette elvonuló uton a közeli kőbányába és szőlőkbe közlekedő emberek testi egészségét fenyegeti. *Sapientia pauca.* I. — *Akik a mult csütörtöki országos vásár alkalmával reggeli 6—7 óra között szemtanúi voltak Ujhelyben a köhid-főnél inszcenirozott szekértorlódásnak, siketítő emberzibongásnak — megbotránkozással tapasztalták, hogy milyen szekaturának van és lehet kiszolgáltatva Ujhelyben a nagy közönség a hidvám jogot bérlő konzorciummal szemben. Százával és százával állottak mérhetetlen hosszú sorban a csörgői és borsii utvonalonok szekeresei, gyalogosok, százával és százával az eladásra hozott lovak, marhák s egyéb lábas jószágok és volt dalakodás, szitkozódás amiatt, hogy a hidvámot csak egy helyütt s ottan is flegmatikus lassúsággal szedik. Ennek a dolgnak nem szabad ismétlődnie. Még fülünkbe cseng az a minapi magas helyről hangzott dorgatórium: »Ujhelyben nincs ki parancsoljon — s nincs ki szót fogadjon!« Hallja meg ezt a járás főszolgabírája! Parancsoljon ő s legyen rá gondja, hogy a fentihez hasonló bagdadi jelenet ne ismétlődhesse! — A kisvárosi furcsaságok egyik, minden jó izlésű, rendszerető embernek szembeötlő nagy furcsasága az, hogy Ujhely egynemű szőlősgazdája a szőlőjéből estefelé hazatérő munkásait a fűtcán boltja előtt a gyalogjáró szélén állíttatja sorba, ott fizeti, pálinkáztatja, alkuszik és nem egyszer veszekszik is velök. A dolga után látó, vagy sétáló közönség aztán így kénytelen az ékes hangu napszamos-sor előtt végig defilírozni. Kérjük a rendőrséget a nem fűtca keretébe illő képek ismétlődésének jövőben való eltávolítására.*

(Törvénszerűkről.) Mult 1886. évi október hó 1-én a szacsuri imaházban tartott vallási szertartás alkalmával Winter Ábrahám, azért mert nevének helyére egy Glancz Áronné nevű asszonyt ült, ékelen orditozás közt a női osztályba berontott s ezen szavakkal »ez pénzbe és vérbe fog kerülni« Glancz Áronné alól a széket kikapta, miáltal oly botrányt idézett elő, hogy a szertartás megszakadt. A kir. törvénszék a f. hó 8-ik napján megtartott végtagyaláson Winter Ábrahámot, tekintettel arra, hogy más hasonló bűncselekményért egyszer már büntetve volt, vallás elleni vétség miatt három heti fogházra és tíz forint pénzbüntetésre ítélte. — Ugyanezen a napon Bur József, ki a mult 1888. évi szeptember hó 23-án ittas állapotában Fedor Györgyöt és Fedor Ferencet kegyetlenül összeverte, súlyos testi sértes bűntette és vétsége miatt két évi börtönrre és tíz forint pénzbüntetésre ítéltetett.

(Kinevezés) *Melles Emil* dobrai gk. lelkész Hajdu-Dorogra neveztetett ki a munkácsi gk. püspök által.

(Szinházi hírek.) *Halmay Imre* szintársulatát a miskolczi közönség tenyerén hordozza. *Halmay*é, amióta ragyogó művészetét a »Suhanc«-ban bemutatta, minden fölléptekor lelkes ovációkban részesül. A társulat rövid időre szabott szereplését Miskolcra ma fejezi be s a jövő héten már Ujhelyben kezdi meg működését. — *Tiszal Dózsa* társulata Kassán holnap fejezi be a színi évadot s Bereg szászán kezdi meg vendégszereplését. — *Hatvani szintársulata* befejezte szereplését Tokajban. Az élénk érdeklődés, melylyel a társulat kezdetben találkozott a tokaji közönségnél, már-már lanakadni kezdett. A közönség — nyilván megelégedte a művelzetet. Az élelmes igazgató azonban kiismertte a műpártoló közönség gyöngéjét és válogatott darabokat ígérve, az első 12 előadásos bérleten kívül még egy 3 előadásos bérletet nyitott. A bérlet nem igen sikerült és talán éppen ezért nem váltotta be szavát az igazgató sem az ígért darabokra nézve. Színrekerültek bérletben; A »Vörös sapka«, »Csókon szerzett vőlegény« és »Utazás Chinába.« Az utolsó két darabot, dacára a bérlők csekély számának, telt ház előtt adták és oly tetszéssel, hogy a tokajai bizonyára jó emlékekben fogják megtartani a derék kis társulatot és vizont. Különösen kitűntek jó játékkal: *Polgár, Hatvani Ede, Borbély és Hatvaniné.* r. I.

(Kincskeresés.) X. né, amolyan istenfélő jámbor vénasszony, aki hisz a babonában, ördögöt üz, li-

dércfényt lát, — megálmodta, hogy fundusán arany- és ezüst kincscsel telidesteli nagy rézüst van elásva. Pitymalatkor nagy serényen s még nagyobb reménnyel hozzalátott a megálmodott hely feladásához és vajta is a mig birta, de a kincs csak elő nem került. Mélyebben van — mondogatta és három napszámot állított az ásáshoz; naphosszant ásták a földet. Itt is koppan ott is kong. Már jó mélyen jártak az anyaföld gyomrában, de csak — nincs — kincs. Három napi ásás után kincskereső asszonyunk abban hagyta a keresést, de úgy látszik csak addig, mig ujra és jobban megálmodja majd a rejtett kincs helyét. A ki kételkedik a történet valóságában, vegyen fáradságot és sétálgon végig a Kazinczy-utcán, balkézt talál ott egy pusztá telket, azon belől pár lépésre megláthatja azt a nagy gödröt, melyet az X-né agya furt.

(Csoport-utazás.) A magyar kir. államvasutak kassai városi menetjegyjirodája Kassáról Budapestre április hó 20-án ismét rendez mérsékelt áru csoportutazást. Ez utazásokhoz nevezett iroda 14 napi érvényvel bíró menettérti jegyeket bocsát forgalomba következő árak mellett: I. oszt. 16 ft 40 kr., II. oszt. 11 ft 50 kr., III. oszt. 8 ft 20 kr. A visszautazás szétosztolva s 14 napon belül bármikor történhetik és a különbség ráfizetésével gyorsvonat is használható. Előjegyzetelni f. hó 19-éig a menetjegyjiroda helyiségében (Kassán, fő-utca Münster féle ház) lehet, hol mindenemű (bel és külföldre szóló) menet, menettérti- és körutazási jegyek, ugyszintén 50 ftos értékjegyzetek is válthatók.

(Homonnáról írják), hogy ottan f. hó 9-én az izr. tantestület, Dr. Ungár Sámuel elnökele alatt megtartott értekezletén elhatározta, miszerint a *Steinitz Jakab* izr. hitk. néptanító által mult hó 18-án rendezett *gyermektánomulatság*-nak 21 ft 20 krnyi tiszta jövedelméből 10 szegény és jó magaviseletű gyermek részint kiruháztassék, részint segélypénzben részesíttessék. Kiemelni méltó, hogy Dr. Ungár, ki az iskola ügyét szívnél hordja, s már több mint 30 év óta mint igazgató s iszsz. elnök az intézet díszére válik, késznek nyilatkozott, hogy a kiruházandó gyermekek számára az öltönyökre még hiányzó pénzt magánpénzéből fedezi. Magán a mulatságon, valláskülönbség nélkül körülbelül 100 gyermek vett részt, kik d. u. 6 órától este 11-ig kifogyhatatlan jó kedvvel táncoltak. A lányok fehér bál ruhába voltak öltözve. Örömmel nézni, milyen tüzelt jártak a csárdást, s »holgyválasztás«-kor milyen bátorsággal invitalgattak s huzogatták táncra a szegyenkező nagyobb diákokat. Elismerést és minden iskolabarát köszönetét érdemli *Lapsánszky Alajosné* intézettulajdonosnő önsága, ki pénzsegélyen kívül a jótékonycélra egy, növendékei által készített igen szép virágcsokrot is ajándékozott, mely a jótékonycélra 10 fto jövedelmezett. A rendezői tisztet *Halász József* és *Ugray Lajos* polg. isk. tanárok teljesítették. Az erkölcsi és anyagi siker biztosítása körül érdemeiket szerezték *Gerecz Lajos* h. igazgató-tanár, *Steinitz Jakab* néptanító, *Friedmann Mór* s *Rosenblüth Sándor* kereskedők, kiknek lapunk utján mond köszönetet: az izr. tantestület.

(Pórló járt pék.) Az igazságszolgáltatás szigoru keze, írja tokaji tudósítónk, egy helybeli, különben jó nevű, pék összes napi készletét zsemlyékben és kiflikben, semisítette meg e napokban, mert egy bajos kisasszony özsonnai kedvét megrontotta a kifliben talált piszok. Pedig a szakértő konstatálta, hogy az az izé nemis a Pesten már megszokott »... bogár.« hanem csak afféle kis szemétdarab volt. Hiába az udvariasság — a legjobb bíró!

(Plakátok Tokajban.) Nem első dolog Tokajban, hogy a közpályán működő plakátokon hurcolják meg gyáva és láthatatlan kezek. E napokban *Paulay Gábor* a ref. ev. egyház gondnokát állították pellengérré ekképen. *Paulay* gondnok, ugy vagyunk értesülve, maga kérte az egyházi tanácsot, hogy vizsgálatot tartson ez ügyben és egyszer-mind a hatóságánál is tett feljelentést.

(Vesztett eb) kóborolt az elmúlt héten *Bodzás-Ujlakon*, mely egy koldus-asszonyt és egy *Gulvanics* nevű bérest, ezeken kívül több kutyát is megmárt. A szerencsétlenül járt emberek kellő orvosi gondozásban részesülnek. A gyanus kutyákat kiirtották a falu összes kutya-állományára pedig negyven napi zárvatartás rendeltetett el.

(Halászkok figyelmébe.) A halászatról szóló 1888. évi XIX. törvény cikk tudvalévoleg f. évi majus hó 1-én lép életbe. Minthogy az új törvény értelmében minden halásznak halászejgyével kell birnia, hogy a halászatot gyakorolhassa, továbbá tudnia kell, hogy mily halak foghatók ki és bocsáthatók áruba: a törvény ide vonatkozó szakaszára ismételen felhívjuk a halászkok figyelmét, nehogy e foglalkozásukban gátolva legyenek.

(A kassai keresk. ipar kamara) közli e fontos minist. leiratott: A saját terméssü borok eladásának bejelentési határideje tárgyában f. é. január 29. 362. sz. alatt a földmivelés, ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz intézett s onnan ide áttett folterjesztésére értesítetik a tekintetes kamara, hogy miután a saját terméssü boroknak kis mértékben való elárusítása az állami italmérsi jövedékről szóló 1888. évi XXXV. t. c. némely határozományainak végrehajtása iránt 1888. évi 78188.

sz. a kiadott utasítás 9. §-a értelmében különben is előzetesen kieszközölendő engedélytől van függővé téve, az elárusítás megkezdhetése iránti bármennemű külön bejelentés, mely a további eljárás szerint egyuttal közrendészeti szempontból is szükségesnek mutatkozott, most már mellőzhető, annál is inkább, minthogy az elárusításra vonatkozó engedélyek a fent idézett utasítás 12. §-a szerint ugy a vállalat szerint illetékes közigazgatási hatóságnak, mint az érdekelte italmérsi adó szedésére jogosítottak is hivatalból tudomására hozandó. Budapest, 1889. márc. 18. A pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. minister elnök helyett: *Márfy* s. k.

(A csigák irtása.) A csigák különösen a zöldes kertekben sokszor igen nagy kárt tesznek. Ettől a kiállthatatlan ellenségétől azáltal menekülhetünk, ha laposan görbült fakéreg darabokat sörbe áztatunk, vagy ha káposztaleveleket veszünk és azok alsó lapját avas vajjal bekenjük. Ezen fogó szereket azután oda tesszük, a hol a csigák különösen nagy kárt szoktak tenni. Ilyenkor minden reggel a káposztalevelek, valamint a kéregdarabok alatt is nagy számban fogjuk egy tömegben a csigákat találni, hogy őket összeszedhetjük és kiirthatjuk. (Gyakorlati Mezőgazda.)

Irodalom.

ORSZÁG-VILÁG

Ápril—június.

Az »Ország-Világ«, e legnagyobb és legszebb magyar képes és szépirodalmi lap, mely *Benedek Elek* gondos szerkesztésében évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az új évvel fenállásának tizedik évfolyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögött, semhogy langzatos programra volna szüksége. Az »Ország-Világ« rendes tartalma: egy eredeti és egy fordított regény, több novella, tárcsa, ismeretterjesztő közlemények, élet- és jellemrajzok, költemények, s a nők részére »Nők világa« címen egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos divatkép, divatlevél, hártartási közlemények s egyéb nőket érdeklő apróságok vannak közölve. Az »Ország-Világ« előfizetői évenként 6 művészi becsü fény- és színnyomatu műmellékletet kapnak s ezen kívül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkívüli ünnepi szám, melyet mig nem előfizetők csak 50 krért szerezhetnek meg, a következő évi új előfizetők is ingyen kapják egész éven át. Ilyen volt 1888-ban a karácsonyi ajándékul szánt ünnepi szám, mely a képviselőház ötven író tagjának arcképét közli s ugyanazok nagyérdemű dolgozatait, névalírássuk hasonmásával. Megjegyezvén, hogy a nagyérdemű számhoz a benne levő művészi képeken kívül (Litzén-Mayer, Kaulbach-tól stb.) egy nagy szabású színnyomatu műmelléklet is volt csatolva (»Thumau: A szerelem tavasz«) azonkívül egy csinos népdal zongorára s hogy e számot ugy közvetlen a kiadóhivatalnál, mint bármely hazai könyvkereskedés útján meg lehet rendelni. Közöljük néhányat az e számban közleményeket adott képviselők közül. Nevezetesen *Jókai*, *Csernányi*, *Mikszáth*, *Vadnai*, *Podmaniczky*, *Ábrányi*, *Kaas*, *Hegedűs*, *László M.*, *Asbóth*, *Berzeviczy*, *Wekerle*, *Helfy*, *Irányi*, *Illyés* *Bálint*, *Grecsák* stb. E nagyérdemű számot az 1889-ben belépő előfizetők ingyen kapják. Az »Ország-Világ« munkatársai a régiebb és újabb író nemzedék legjelesebbjei. Az új évvel *Beniczky-Bajza Lenke: A hegység tündére* című költői szép és igen érdekes regényének közlését kezdte meg; mellette még *Braddon «Klara»* című rendkívül érdekes angol regényét. Az ápril-juniusi negyedben *P. Szathmáry Karoly «A szép püspökne»* című érdekes regényét közli s mellette még egy fordított regényt. A magyar mágnások szalonjai és műkincseinek bemutatását, mely érdekes ciklusban a nagy közönség előtt egy eddig kevésbé ismert világot tárt fel az »Ország-Világ« — tovább folytatja. Tanító és tanítónők 10 fto helyett 8 fto fizethetnek elő az »Ország-Világra«, melyet 8 ftoért rendelhetnek meg az »Egyetértés« és a »Budapesti Hírlap« előfizetői is. A szerkesztőség nagy gondot fordít a talány-rovatra is s talány megfejtő előfizetői közt hetenkint értékes könyveket, zeneműveket és reperi rajzokat sorsol ki. Az »Ország-Világ« könyvtáru is megrendelhető, két heti díszes borítékú füzetben. Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek. Előfizetési feltételek: Egész évre 10 forint, félévre 5 forint, negyedévre 2 forint 50 krajcár, egy hóra 80 kr. egyes szám 20 kr. füzet (kettős szám) 40 kr. Az »Egyetértés«-sel együtt rendelve: egész évre 28 ft, félévre 14 ft, negyedévre 7 ft. A »Budapesti Hírlap«-al együtt rendelve: egész évre 22 ft, félévre 11 ft, negyedévre 5 ft 50 kr.

CSARNOK,

Payzsoss Jánosról.

(Elhunyt 1889. ápril 7-én.)

Ne várjon tőlem a szives olvasó életrajzot ez igénytelen sorokban, melyeket egy korán elhunyt barátom emlékének szenteltek. Hiszen az objektivitás szempontjából ki lenne meritve minden a gyászjelentés eme komor stíljében: »Élete rövid, szenvedése hoszu volt«.

Szomorú ellentmondás, de fájdalom igaz. Mert fáuma az emberi életnek, hogy bármennyire rövid legyen is az, a szenvedéselték purgatóriumi hoszura nyulhatnak benne.

És mily gyászos adomány egy rövid élet hoszu szenvedéssel! Még egy, emberileg számítva, hoszu és a természetszerű feladatok megoldásaival sikerült életpálya megfutása után is méltán aránytalanul nagynek tűnhetik föl azon adó, melylyel az enyészetnek tartozunk, hát még midőn egy nemes jellemű, jóra hivatott embernek a gondviselés oly mostohán osztotta ki az életkártyákat, hogy azok mellett igazi életöröm alig testet, lelket emésztő szenvedés pedig mérhetetlenül sok jutott ki s mindezen méltatlan csapások betetőzésül a férfui tevékenység kezdetén, az életpályának nehezen elért révében, egy boldogító esemény előstéjén kirelhetetlenül nyújtja ki felé megsemmisítő kezét a halál. Ha a lét ki volna meritve a szenvedésektől elgyötört szív utolsó dobbanásá-

Üzletemet feladni szándékozván, üveg, porcellán, tükör, lámpa, konyha-eszközök, chinai ezüst, alpacca, pakfong és steyer evőeszközök, virágvázák, figurák, keretek, függő- és szalon-lámpák, táczák, thea-, kávé- és evő-készletek sat. áruimat

végeladás

utján kiárutítani szándékozom, azért üzletemben lévő tárgyakat **tetemesen a gyári áron alól adom.**

Ezen a bevásárlásra legjobb alkalmat a n. é. közönség figyelmébe ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

Szóllósy Sándor.

3-4

Csalogány-utczában lévő ugynevezett **'Koós - major'** belsőség a rajta lévőfelül építménnyel, kitünő minőségű csemege-szőlő teleppel és 100 hordóra való pinczével együtt szabad kézből **eladó.** A felülépítmények évi bérjövödelme 240 ft. Bővebb értesítést ad **Dr. Kossuth János** ügyvéd S.-a.-Ujhelyben.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

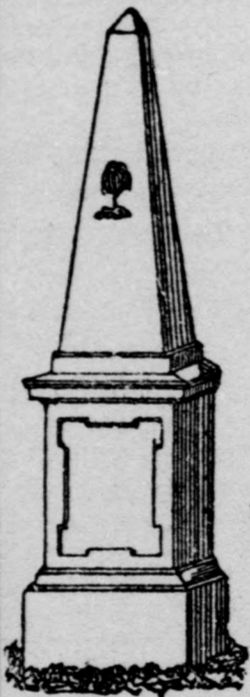
Fütczán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

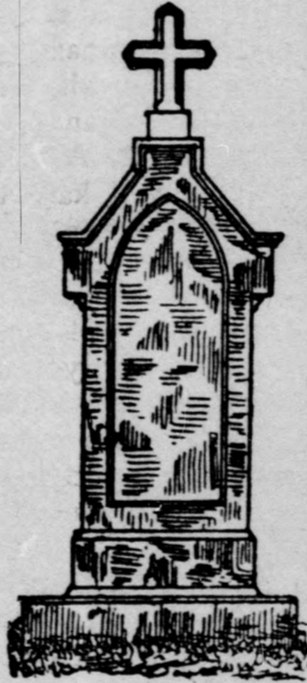
nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY

és homokkő sirkövet.

Sirkövek újbóli tervezése

Jutányos áron készíttetnek.

Sürgőnycím:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

CZIGELKA

LAJOS-ISTVÁN-

forrás

jódtartalmu-, szikéleges-konyhasós savanyuviz.

Felülmulhatlan legdúsabb szénsavas nátron-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizei közt, bő vastartalma és sok szénsava miatt az ógvényes-sós savanyuvizek közt páratlan és legkellemebb, valamint legkönnyebben emészthető valamennyi jódtartalmu ásványvizek közt.

A Lajos-forrás rendkívül hatásosnak bizonyult a gyomor-, bél-, hughyólyag és légutak bántalmainál s görvélykornál.

forrás.

Borvíz, leggazdagabb szoda- és szénsavtartalommal.

A legújabb vegyelemzésnél a Czigelkai »István-forrás« ásványvize nátron és szénsav tartalmára nézve, (1000 súlyrész vízben 16-722 natron és 6-784 szénsav) oly dúsagzadnak bizonyult, hogy tartalmával az eddig ősmert bel- és külföldi ásványvizeket tetemesen felülmulja.

Mind ezen okoknál fogva a Czigelkai »István-forrás« ásványvize savanyu borral vegyítve, egy erősen pezsgő, s ennélfogva üdítő, kitünő italt szolgáltat, mel nek kissé sós íze az emésztésre is bir befolyással.

Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére

ÉDESKUTY L., magy. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállító állomás - BUDAPESTEN.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

BÁNYAY KÁLMÁN

3-3

Máramaros-Szigeten lévő vas-, réz-, szerszám-, fűszer-, bor-, ásványvizek- és lópor-kereskedésében

egy gyakornok és egy tanuló

(jó házból valók)

azonnal felvétetik.

Ajánlatok:

a fenti céghez **M.-SZIGETRE** intézendők.

Tk. 329. sz.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szerenci kir. járásbírótság mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Groszman Ignác végrehajtást szenvedő elleni 122 ft 46 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a szerenci kir. járásbírótság területén lévő T.-Lucz község határában fekvő, a t.-luczi 151. sz. tjkvben Groszman Ignác tulajdonánál felvett A. I. 212. hr. 101. öi. számú zsellérházra az árverést 1000 ftban ezennel megállapított becs- és kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi május hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 100 ftot készpénzben, vagy az 1881-ik LX. tc. 42. §-ában j. árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. járásbírótság, mint telegkönyvi hatóságnál, Szerencsen 1889. február 13.

Kiss György, kir. albró.

Tk. 283. sz.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbírótság mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klein Rézi mint Klein Henrik engedményese végrehajthatónak Krajnyák Iván végrehajtást szenvedő elleni 6 ft tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a homonnai kir. járásbírótság) területén lévő, Kalenó község és határában fekvő, a kalenói 1. sz. tjkvben A I. 4-53. sorszám alatt foglalt ingatlanból 1/4-ed részben Krajnyák Ivánt illető jutalékra 26 ft kikiáltási árban, valamint a kalenói 20. sz. tjkvben A I. 1-114. sorszám alatt foglalt 1/2 urbéri bel- és kültelekből 1/6-od részben Krajnyák Ivánt illető jutalékra 292 ftban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi ápril hó 27-ik napján d. e. 9 órakor Kalenó község házában magtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a kalenói 1. sz. tjkvi ingatlan után 2 ft 60 krt, a kalenói 20. sz. tjkvi ingatlan után pedig 29 ft 20 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényzikk 42-ik §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt, óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírótság mint tkvi hatóságnál 1889. évi február hó 1-ső napján.

Lácay, kir. albró.

Magy. kir. szab. parkétgyár
Dunkel Vilmos Kassán,

ajánlja

2-12

kitünő száraz tölgyfából készlett, sokszorosán kitüntetett parketait,

ugynevezett americait, tömör s berakott kockát jutányos áron mellett.

Képes rajzminták díjmentesen szolgáltatnak.

A volt Maier Imre-féle házban egy emeleti, 3 utcai szobából és kellő mellékhelyiséggel ellátott lakás f. hó 24-étől bérbeadó. E bérletre vonatkozólag Reichard Márkus cipészüzletében további fölvilágosítás kapható.

2-2

